

ЕРІКТІ АВТОКӨЛІК САҚТАНДЫРУ ҚАҒИДАЛАРЫ **«ЭЛИТ», «ПЕРСОНАЛЬНАЯ»**

1-БӨЛІМ. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. Осы «ЭЛИТ», «Персональная» автокөлік құралдарын ерікті сақтандыру қағидаларының (бұдан әрі – **Қағидалар**) негізінде «АСКО» сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – **Сақтандырушы**) азаматтармен және заңды тұлғалармен (бұдан әрі – **Сақтанушылар**) «ЭЛИТ», «ПЕРСОНАЛЬНАЯ» автокөлік құралдарын ерікті сақтандыру шарттарын (бұдан әрі – «ЭЛИТ», «ПЕРСОНАЛЬНАЯ» **сақтандыру шарты**) жасасады.

1.2. Осы Қағидаларда келесі ұғымдар пайдаланылады:

Автомобиль көлік құралы (бұдан әрі – **АК**) – жеңіл автомобиль көлігінің жылжымалы құрамының бір бірлігі.

Пайда алушы – «ЭЛИТ», «ПЕРСОНАЛЬНАЯ» сақтандыру шартына сәйкес сақтандыру төлемін алушы тұлға. Пайда алушы ретінде заңды тұлғалар да, азаматтар да бола алады.

АК-ның нақты құны – сақтандыру нысаны бәсекелестік жағдайында мәміле негізінде иеліктен шығарылуы мүмкін ең ықтимал баға, мұнда мәміле тараптары объект туралы қолжетімді барлық ақпаратқа ие бола отырып әрекет етеді және мәміле бағасына қандай да бір төтенше жағдайлар әсер етпейді.

Сақтандырылған АК жүргізушісі – сақтандыру шарттарының талаптарына сәйкес сақтандырылған АК-ны басқаруға жіберілген тұлға.

Сақтандырылған АК жолаушысы – сақтандырылған АК ішінде болатын, бірақ оны басқармайтын тұлға.

2-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ОБЪЕКТИ

2.1. Сақтандыру объектісі – Сақтанушының автокөлік құралын иеленуіне, пайдалануына және оған билік етуіне байланысты мүлдіктік мүдделері.

2.2. «ЭЛИТ», «ПЕРСОНАЛЬНАЯ» сақтандыру шарты бойынша сақтандыруға автокөлік құралдары, сондай-ақ автокөлік құралына қосымша орнатылған жабдықтар мен керек-жарақтар қабылданады (автомобильдік теле-радио аппаратурасы, салонның қосымша жабдықтары, зауыттық жинаққа кірмейтін жарық және сигналдық жабдықтар, арнайы бояу).

3-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНЫҢ ТІЗБЕСІ

3.1. Сақтандыру жағдайы – автокөлік құралын пайдалану кезінде туындаған, оның зақымдануына немесе жойылуына әкеп соққан күтпеген әрі алдын ала болжанбаған оқиға, атап айтқанда:

Шарт	«ЭЛИТ»	«ПЕРСОНАЛЬНАЯ»
Сақтандыру жағдайлары	Жол-көлік оқиғасы кезіндегі залал	Жол-көлік оқиғасынан келетін залал
	Көлікті ұрлау	Көлікті ұрлау
	Табиғи апаттардан келетін залал.	Табиғи апаттардан, адам басқарған ұшақтардың, олардың бөлшектері мен сынықтарының, одан түскен жүктің құлауынан, өрттен, жарылыстан келетін залал
	Шыныларды бояу	Шыныларды бояу
	Үшінші тұлғалардың заңсыз әрекеттері.	Үшінші тұлғалардың заңсыз әрекеттері

Басқа күтпеген оқиғалардан келетін залал	Басқа күтпеген оқиғалардан келетін залал
Жүргізушіні апаттан сақтандыру	Жүргізушіні апаттан сақтандыру
Жолаушыны (3 жолаушы орны) апаттан сақтандыру	Жолаушыларды апаттан сақтандыру (4 жолаушы орны)

Көлік оқиғасынан келетін зиян – басқа механикалық көлік құралымен соқтығысу нәтижесінде сақтандырылған көліктің зақымдануы.

Ұрлық – көлікті заңсыз иемдену, ұрлық мақсатысыз, нәтижесінде көліктің немесе оның қосымша жабдықтарының бұзылуы немесе қирауы мүмкін.

Табиғи апаттардан келетін зиян – сақтандырылған көліктің табиғи сипаттағы жеке апаттар нәтижесінде зақымдануы немесе жойылуы, оған мыналар жатады: боран (қар, құм, су), дауыл (Бофорт шкаласы бойынша 12 балдан жоғары), нөсер (тұман, град), жер сілкінісі (Рихтер шкаласы бойынша 6 балдан жоғары), сел, тасқын, жер сілкінуі, лай көшкіні, су тасқыны (салыстырмалы судың артуын қоспағанда).

Шынының сынуы (үшінші тұлғалардың құқыққа қарсы әрекеттерін қоспағанда) – сақтандырылған көліктің алдыңғы және/немесе бүйірлік әйнектерінің кездейсоқ толық сынуы, жарықтар немесе сызаттар.

Үшінші тұлғалардың құқыққа қарсы әрекеттері – сақтандырылған көлікті зақымдау және/немесе жоюға бағытталған құқыққа қарсы әрекеттер нәтижесінде келетін мүліктік зиян, Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес ұрлық, тонау немесе қарақшылық ретінде квалификациялануы мүмкін.

Басқа күтпеген оқиғалардан келетін зиян – сақтандырылған көліктің басқа күтпеген оқиғалар нәтижесінде зақымдануы немесе жойылуы, оларға мыналар жатады: өрт, жарылыс, найзағай соққысы, мұз астына бату, қозғалмайтын немесе қозғалатын заттарға (құрылыстар, кедргілер, жануарлар және т.б.) соғылу (көлік оқиғасын қоспағанда), сақтандырылған көліктің үстіне кездейсоқ бөгде заттардың түсуі.

Жол-көлік оқиғасы (ЖКО) – жолда қозғалып келе жатқан көліктің қатысуымен болған оқиға, нәтижесінде адамдар жарақат алып немесе қаза тауып, көліктер, құрылыстар, жүктер зақымданған немесе басқа мүліктік зиян келтірілген.

Апат – ЖКО нәтижесінде сақтандырылған көліктің жүргізушісі және/немесе жолаушыларының өміріне немесе денсаулығына келтірілген зиян.

4-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ОҚИҒАЛАРЫНАН ШЫҒАРУ ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУДЫ ШЕКТЕУ

4.1. Сақтандыру оқиғаларынан шығару – сақтандырылған көліктің келесі жағдайлардан зиян шегуі:

- Сақтандырылған көлікті басқаруға рұқсат етілген тұлғаның әрекеттері/әрекетсіздігі, сақтандыру оқиғасының пайда болуына себеп болатын немесе оны күшейтетін.

Мұндай әрекеттерге жүргізушінің жол белгілері мен бағдаршамдардың, жол сызбаларының, қозғалысқа қойылатын шектеулерді енгізетін немесе жоятын белгілердің, басымдық белгілерінің және көлік құралдарының қозғалыс бағытын көрсететін белгілердің талаптарын тікелей елемей немесе орындамауы жатады, бірақ қажет болғанда өзін-өзі қорғау немесе төтенше жағдайларда жасалған әрекеттерді қоспағанда.

- Сақтандырылған көлікті кез келген әдіспен сүйреу;
- Басқа көліктерді сақтандырылған көлікпен сүйреу;
- Халық толқуы, ереуілдер, азаматтық соғыс, әскери әрекеттер немесе террорлық актілер;
- Сақтандырылған көлікті билік талап етіп, конфискациялау, қамау немесе жою;
- Жарылғыш заттар немесе радиоактивті материалдарды тасымалдау, кез келген түрдегі радиациялық әсер.

4.2. Сақтандыру қорғанысы қамтымайды:

- Сақтандыру оқиғасы кезінде сақтандырылған көлікте болған мүлікке келтірілген зиян;
- Моральдық зиян, алынбаған пайда, айыппұлдар, өнімнің көрінісін жоғалту;
- Сақтандыру объектінің жақсарту немесе жаңарту шығындары;
- Жүргізушінің мас күйінде, есірткілік немесе медициналық дәрі-дәрмектердің әсерінде көлікті басқаруы;
- Сақтандырылған көлікті заңсыз мақсатта пайдалану, соның ішінде қылмыстық әрекетке қатысу немесе көлікті қылмыстық құрал ретінде қолдану;

- Сақтандырылған көлікті сынақ, спорттық іс-шара немесе оқу мақсатында пайдалану (сақтандыру шартында басқаша көрсетілмесе);
- Жүргізушінің оқиға орнынан кетуі немесе медициналық тексеруден өтуге бас тартуы;
- Сақтандыру оқиғасының себептері мен жағдайлары туралы компетентті органдардың қорытындысы болмауы;
- Сақтандырылған көлікті пайдалану кезінде қауіпсіздік талаптарын бұзу, өрт қауіпсіздігі, қауіпті және жарылғыш заттарды тасымалдау ережелерін орындамау;
- Біртіндеп әсер ететін себептерден (жабдықтың тозуы, тот, коррозия, саңырауқұлақ, ылғалды немесе құрғақ шіру, зауыттық ақаулар, деформация);
- Шатыр немесе люктердің ағызылуы, ашық терезелер (сақтандыру оқиғасынан зақымданбаған болса);
- Өрт, егер ол қосымша электр немесе басқа жабдықтың ақауынан шықса;
- Жолаушылардың артық салмағы немесе жүк нормасын бұзу;
- Көлікті жалға беру, лизинг немесе прокатқа беру кезінде сақтандырушының жазбаша келісімінсіз;
- Прокатқа берілген көлікті қайтармау;
- Көлікті басқаруға рұқсат етілмеген тұлға жүргізген жағдайлар;
- Көлікті басқаруға рұқсат етілген, бірақ жарамды жүргізуші куәлігі жоқ тұлға жүргізген жағдайлар;
- Көлікті басқаруға рұқсат етілген, бірақ сәйкес санаттағы куәлігі жоқ тұлға жүргізген жағдайлар;
- Тіркеу нөмірлері, қосалқы дөңгелектер ұрлығы немесе зақымдануы;
- Жүк көтеру механизмдері (жүктеу/түсіру, техникалық тексеру, жөндеу) әсерінен зақымдану;
- Зауыттық жабдыққа кірмейтін қосымша жабдықтың зақымдануы немесе жоғалуы, егер ол бөлек сақтандырылмаған болса;
- Сақтандырылған көлікте темекі шегу немесе өртпен абайсыз әрекеттер жасау.

4.3. Сақтандыруға қабылданбайды:

- 15 жылдан артық көлік құралдары;
- Жолаушылар тасымалдау үшін кәсіпкерлік мақсатта пайдаланылатын көлік құралдары.

5-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ СОММАСЫН АНЫҚТАУ РӘТІ

5.1. Сақтандыру соммасы – сақтандыру оқиғасы болған жағдайда Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндетті ақшалай сома.

5.2. Сақтандыру соммалары тараптардың келісімімен белгіленеді және келесі минималды және максималды шектерге ие:

Сақтандыру келісімшарты	«ЭЛИТ»		«ПЕРСОНАЛЬНАЯ»	
	Автомобиль көлігі	Жүргізуші/жол аушы	Автомобиль көлігі	Жүргізуші/жолаушы
Ең төменгі сақтандыру соммасы	Нақты құны	100 000/50 000	Нақты құны	200 000/200 000
Ең жоғарғы сақтандыру соммасы		Шектелмеген		1 000 000/ 1 000 000

6.1. «ЭЛИТ», «ПЕРСОНАЛЬНАЯ» сақтандыру келісімшарты жазбаша түрде жасалады:

- Сақтандырушының осы Сақтандыру ережелеріне қосылуы және сақтандыру полисін рәсімдеуі арқылы;
- Тараптар арасында «ЭЛИТ», « ПЕРСОНАЛЬНАЯ » сақтандыру келісімшартын құру арқылы.

6.2. «ЭЛИТ», « ПЕРСОНАЛЬНАЯ» сақтандыру келісімшарты Сақтандырушының жазбаша өтініші негізінде жасалады.

Сақтандырушы өтінішті алғаннан кейін, тәуекел деңгейін сипаттайтын құжаттарды сұрауы мүмкін.

6.3. Сақтандырушы Сақтандырушының өтінішін алғаннан кейін, көлікті тексеріп, болжамды тәуекелді бағалап, сақтандыру премиясын есептейді.

6.4. «ЭЛИТ», « ПЕРСОНАЛЬНАЯ» сақтандыру келісімшарты Сақтандырушының сақтандыру премиясын немесе жарнасын төлеуінен кейін рәсімделеді, егер сақтандыру шартында басқаша көрсетілмесе.

7-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ КЕЛІСІМШАРТЫНЫҢ МЕРЗІМІ МЕН ӘРЕКЕТ АУМАҒЫ

7.1. «ЭЛИТ», « ПЕРСОНАЛЬНАЯ » сақтандыру келісімшарты Сақтандырушының сақтандыру премиясын төлеу сәтінен бастап күшіне енеді және тараптар үшін міндетті болып табылады. Егер төлем бөліп төлеу арқылы жасалса – бірінші сақтандыру жарнасын төлеу сәтінен бастап, егер келісімшартта басқаша көрсетілмесе.

7.2. Сақтандыру келісімшартының мерзімі тараптар келісімі бойынша анықталады және «ЭЛИТ», « ПЕРСОНАЛЬНАЯ » сақтандыру келісімшартында көрсетіледі.

7.3. Сақтандыру қорғанысының әрекет ету мерзімі келісімшарт мерзімімен сәйкес келеді, егер келісімшартта басқаша көрсетілмесе.

7.4. Сақтандыру келісімшартының әрекет ету орны:

- « ПЕРСОНАЛЬНАЯ » – Қазақстан Республикасы, ТМД елдері;
- «ЭЛИТ» – шектеусіз.

8-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУШЫНЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

8.1. Сақтандырушының құқықтары:

- Сақтандыру шарттарымен танысу;
- «ЭЛИТ», « ПЕРСОНАЛЬНАЯ » сақтандыру келісімшартының жоғалған жағдайда көшірмесін алу;
- Сақтандырылған көлікті басқаруға рұқсат етілген тұлғалар тізімін өзгерту үшін Сақтандырушыға жазбаша өтініш беру және тараптардың қосымша келісімге қол қоюы;
- «ЭЛИТ», « ПЕРСОНАЛЬНАЯ » сақтандыру келісімшартын мерзімінен бұрын бұзу.

8.2. Сақтандырушының міндеттері:

- «ЭЛИТ», «ПЕРСОНАЛДЫҚ» сақтандыру келісімшартында көрсетілген мөлшерде және тәртіпте сақтандыру премиясын төлеу;
- Келісімшартты жасау кезінде сақтандыру тәуекелін бағалауға маңызды барлық белгілі жағдайларды хабарлау, және Сақтандырушының өтініші бойынша сақтандырылған көлікті көрсету;
- Келісімшарт жасау кезінде және оның әрекет ету мерзімінде басқа Сақтанушылармен жасалған ұқсас тәуекелдер бойынша барлық сақтандыру келісімшарттары туралы хабарлау. Егер сақтандыру оқиғасы болғанда басқа сақтандыру келісімшарттары да әрекет етсе, төлем сақтандыру соммаларының қатынасы бойынша бөлінеді, ал Сақтандырушы тек өзінің үлесіне сәйкес төлем жасайды;
- Ұзақ уақыт (2 күннен артық) көлікті пайдаланбау кезінде оның қауіпсіздігін қамтамасыз ету, оны күзетілетін тұраққа (подземный паркинг, гараж) қою;
- Сақтандырушының жазбаша нұсқауы бойынша зақымданған көлікті тәуелсіз сараптамаға ұсыну;
- Көлікті жөндеуден бұрын немесе оның мүлік құқықтарынан бас тартқанға дейін Сақтандырушыға көрсету;
- Ұрлық, талан-тараж немесе жою жағдайында көліктің барлық құжаттары мен кілттерін Сақтандырушыға тапсыру;
- Сақтандыру төлемін алғаннан кейін ұрланған көліктің қайтарылуы немесе зиянның оның зиян келтірушісі арқылы өтелуі жағдайында, көлікті жөндеу (қалпына келтіру) шығындарын шегеріп төлемді қайтару;
- Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген мерзім ішінде сақтандыру төлемін толық немесе ішінара қайтаруды қажет ететін жағдай анықталса, төлемді толық немесе ішінара қайтару;
- Сақтандыру оқиғасының болғанын және келтірілген зиянды дәлелдеу міндетін көтеру;
- «ЭЛИТ», «ПЕРСОНАЛЬНАЯ» сақтандыру келісімшарты және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген басқа да іс-әрекеттерді орындау.

8.3. «ЭЛИТ», « ПЕРСОНАЛЬНАЯ» сақтандыру келісімшарты сақтандырушының басқа да құқықтары мен міндеттерін белгілей алады, олар Қазақстан Республикасының заңдарына қайшы келмейді.

9-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУШЫНЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

9.1. Сақтандырушының құқықтары:

- Сақтандырушыдан сақтандыру премиясын толық және уақытында төлеуді талап ету;
- Келісімшарт жасалғанда Сақтандырушы берген ақпаратты және келісімшарт талаптарының орындалуын тексеру;
- Сақтандыру шарттарын өзгертуге Сақтандырушының өтінішін қанағаттандырмау;
- Сақтандыру оқиғасының жағдайларына қатысты құжаттарды талап ету;
- Сақтандыру оқиғасының себептері мен жағдайларын өз бетінше анықтау, қажет болған жағдайда құзырлы органдарға сұрау жіберу;
- Зақымданған сақтандырылған көлікті тексеру және оқиғаның себептерін, келтірілген зиян мөлшерін анықтау үшін басқа әрекеттер жасау;
- Сақтандыру төлемін орындауды бас тарту, төлем мөлшерін азайту немесе барлық жағдайлар анықталғанға дейін төлемді кейінге қалдыру;
- Қалпына келтірілген сақтандырылған көлікті тексеруге ұсынуды талап ету. Егер Сақтандырушы бұл талапты орындаудан бас тартса, Сақтандырушы келесі ұқсас зақымдар үшін жауап бермейді;
- Сақтандырушының құқықтарын қорғау және сақтандыру оқиғасымен байланысты істерді жүргізу, сондай-ақ Сақтандырушы атынан сот ісін қозғау және жүргізу. Бұл жағдайда Сақтандырушы мүмкіндігінше көмек көрсетуге міндетті;
- Зиян келтірген тұлғаға кері талап қою құқығын қолдану;
- «ЭЛИТ», «ПЕРСОНАЛЬНАЯ» сақтандыру келісімшартын мерзімінен бұрын бұзу;
- Келісімшарт пен Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген басқа да әрекеттерді жасау.

9.2. Сақтандырушының міндеттері:

- Сақтандыру оқиғасы болған жағдайда, Сақтандыру ережелерінің 11-бөлімінде көрсетілген мөлшерде, тәртіпте және мерзімде сақтандыру төлемін жүзеге асыру;
- Сақтандырушыны Сақтандыру ережелерімен таныстыру және оның сұранысы бойынша көшірмесін беру;
- Сақтандыру құпиялылығын сақтау, яғни Сақтандырушы және оның мүліктік жағдайы туралы ақпаратты жарияламау, Қазақстан Республикасының заңында көзделген жағдайларды қоспағанда;
- Сақтандырушының жазбаша өтініші бойынша «ЭЛИТ», «ПЕРСОНАЛЬНАЯ» сақтандыру келісімшартының көшірмесін беру;
- Сақтандырушы жасаған шығындарды азайту үшін жұмсаған шығындарды өтеу;
- «ЭЛИТ», «ПЕРСОНАЛЬНАЯ» сақтандыру келісімшарты және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген басқа да әрекеттерді орындау.

9.3. «ЭЛИТ», «ПЕРСОНАЛЬНАЯ» сақтандыру келісімшартында Сақтандырушының басқа да құқықтары мен міндеттері көзделуі мүмкін, олар Қазақстан Республикасының заңдарына қайшы келмейді.

10-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ОҚИҒАСЫ БОЛҒАН КЕЗДЕ САҚТАНДЫРУШЫНЫҢ (САҚТАНДЫРЫЛҒАННЫҢ) ӘРЕКЕТТЕРІ

10.1. Сақтандыру оқиғасы болған жағдайда Сақтандырушы міндетті:

- Оқиға орнына дереу Сақтандырушының авариялық комиссиясын шақыру;
- Көлікті қорғау, зиянды азайту және қосымша зиян тудыруы мүмкін себептерді жою бойынша мүмкін шараларды дереу қабылдау және сақтандыру оқиғасы туралы Сақтандырушыға 3 (үш) жұмыс күні ішінде кез келген қолжетімді тәсілмен хабарлау. Хабарлама ауызша берілсе, оны кейін 24 сағат ішінде жазбаша түрде растау қажет;
- Құзырлы органдардың зиян келтіру фактісі бойынша қабылдаған шаралары (тергеу, сотқа шақыру, тексеру жүргізу үшін шақыру және т.б.) туралы Сақтандырушыға хабарлау;
- Көлікті Сақтандырушының өкіліне тексеру үшін ұсыну.

10.5. Сақтандыру оқиғасының болғанын және соның нәтижесінде келтірілген зиянды дәлелдеу міндеті Сақтандырушыға (Сақтандырылғанға, Пайдаланушыға) жүктеледі.

11-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ОҚИҒАСЫНЫҢ БОЛҒАНЫН ЖӘНЕ ЗИЯН МӨЛШЕРІН РАСТАЙТЫН ҚҰЖАТТАР ТІЗБЕСІ

11.1. Сақтандыру төлемін жүргізу мәселесін шешу үшін Сақтандырушыға келесі құжаттар ұсынылады:

- Сақтандыру оқиғасы туралы Сақтандырушы немесе сақтандырылған көлікті басқарған тұлғаның жазбаша өтініші;
- «ЭЛИТ», «ПЕРСОНАЛЬНАЯ» сақтандыру келісімшартының көшірмесі;
- Көлік құжаттарының, жүргізуші куәлігінің және сақтандырылған көлікті басқарған тұлғаның жеке куәлігінің көшірмелері, сақтандыру оқиғасы болған сәтте;
- Құзырлы органдардың құжаттарының түпнұсқалары немесе уәкілетті тұлғалармен расталған көшірмелері (жол полициясы, прокуратура, тергеу, дознание, сот органдары, өрт бақылау органдары, медициналық мекемелер және т.б.)¹;
- Сақтандырушы мен Пайдаланушының жеке куәлігінің көшірмесі;
- Пайдаланушының (зиян шеккен тұлғаның) сақтандыру төлемі үшін жазбаша өтініші және банктік реквизиттері;
- Зиян келтірген тұлғаға кері талап қою құқығын жүзеге асыру үшін қажетті құжаттар.

«ҰРЛЫҚ» тәуекелі бойынша Сақтандырушы қосымша ұсынады:

- Көлік құжаттарының түпнұсқалары (көлік тіркеу куәлігі) және көлік кілттерінің түпнұсқасы;
- Сақтандырушының ішкі істер органдарына ұрлық немесе көлік ұрлау туралы жазбаша өтінішінің көшірмесі;
- Құзырлы органдардың құжаттарының түпнұсқалары немесе расталған көшірмелері (қылмыстық іс қозғалуы, кінәлі тұлғаларды анықтау және т.б.);
- Сақтандырушының пайдасына сақтандырылған көліктен бас тарту туралы Сақтандырушының жазбаша өтініші («абандон»).

11.2. Егер сақтандыру төлемін жүргізу үшін қосымша ақпарат қажет болса, Сақтандырушы басқа құжаттарды сұрауға құқылы.

11.3. Егер Сақтандырушы (Сақтандырылған) 11.1-бөлімде көрсетілген құжаттар пакетін ұсынбаса, Сақтандырушы жеті жұмыс күні ішінде Сақтандырушыны (Сақтандырылғанды) жетіспейтін құжаттар туралы жазбаша хабардар етуге міндетті.

12-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖАСАУ РӘТІ МЕН ШАРТТАРЫ

12.1. Сақтандыру төлемі – сақтандыру оқиғасы болған жағдайда төленетін ақшалай сома.

12.2. Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асыру немесе төлем жасаудан бас тарту туралы шешім қабылдайды және Сақтандырушыға негізделген жазбаша бас тарту хатын 15 (он бес) жұмыс күні ішінде жолдайды. «Ұрлық» тәуекелі бойынша – 60 (алпыс) жұмыс күні ішінде. Егер ұсынылған құжаттарды түзету қажет болса, оларды қарау мерзімі түзету мерзіміне дейін тоқтатылады. Осы тармақта көрсетілген мерзім түзетілген құжаттар Сақтандырушыға ұсынылған күннен бастап қайта есептеледі.

12.3. Бір себеп бойынша туындаған бірнеше зияндар бір сақтандыру оқиғасы ретінде қарастырылады.

12.4. Сақтандыру төлемдерінің сомасы сақтандыру сомасынан аспауы тиіс.

12.5. Егер сақтандыру сомасы келісімшарт жасалған күндегі көліктің нақты құнынан асып кетсе, сақтандыру тек нақты құнынан аспайтын бөлікте ғана жарамды. Егер сақтандыру сомасы сақтандыру оқиғасы болған кезде көліктің нақты құнынан төмен болса, сақтандыру төлемі мына формула бойынша анықталады:

¹ «ЭКСКЛЮЗИВ-АВТО» сақтандыру келісімшарты бойынша сақтандыру оқиғасын мемлекеттік органдарды қатыстырмай рәсімдеу Сақтандырушының өкілі арқылы жүргізілуі мүмкін. Бұл өкіл оқиға орнына шақырылған жағдайда ғана жүзеге асады, егер жол-көлік апатына басқа қатысушылар қатыспаса және сақтандырылған көліктің зақымдары аз болса (шынының сындығы, бампердің беткі зақымдануы, тастардың дөңгелектерден ұшуы нәтижесінде пайда болған аздаған шұңқырлар мен сызаттар, қозғалмайтын немесе қозғалатын заттарға соқтығу және т.б.).

СВУХ-І , қайда

У - Сақтандыру келісімшарты шарттарына сәйкес есептелген зиян мөлшері, сақтандырылған көліктің сақтандыру оқиғасы болған сәттегі құны негізінде;

С – сақтандыру соммасы;

СІ – сақтандыру келісімшарты жасалған сәттегі көліктің нақты құны;

F – франшиза (бар болса).

Сақтандыру соммасының нақты құнға сәйкес келмеуі фактісі сақтандыру оқиғасы болған кезде Сақтандырушы арқылы анықталуы мүмкін.

12-БӨЛІМ (жалғасы). САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖАСАУ РӘТІ ЖӘНЕ ШАРТТАРЫ

12.6. Сақтандыру төлемі Сақтандырушының шешімі бойынша толық немесе ішінара табиғи түрде (заттық түрде) зиянды өтеу арқылы жүзеге асырылуы мүмкін, төлем сомасы шегінде.

12.7. Сақтандыру төлемі келісімшартта көрсетілген франшиза шегерілгеннен кейін және үшінші тұлғалардан алынған өтем сомаларын шегергеннен кейін төленеді.

12.8. Келтірілген зиян мөлшері сақтандырылған көлікті жөндеуге кететін шығындар негізінде анықталады, амортизациялық тозуды есептемей, жөндеу жұмыстарын бағалау және көлемін Сақтандырушымен келісу шартымен.

12.9. Көлік шиналары мен дөңгелектер дискілерінің, шамдардың, айналар мен тұманға қарсы шамдардың зақымдалуы немесе толық жоғалуы тек сақтандырылған көліктің басқа зақымдары болған жағдайда ғана өтеледі, олар тікелей немесе жанама түрде осы оқиғаға қатысты болуы керек.

12.10. Егер сақтандырылған көліктің толық жойылуы анықталса (жою) және қалпына келтіру мүмкін еместігі немесе жөндеу құны көліктің сақтандыру оқиғасы болған сәттегі нақты құнының 80%-дан асатын болса, Сақтандырушы өз шешімі бойынша төлемді жүзеге асырады:

- сақтандырылған көліктің сақтандыру оқиғасы болған сәттегі нақты құны, егер Сақтандырушыға кейінгі пайдалану мүмкіндігі бар қалдықтар берілсе, немесе
- сақтандырылған көліктің сақтандыру оқиғасы болған сәттегі нақты құны, кейінгі пайдалану мүмкіндігі бар қалдықтарды шегергеннен кейін.

Сақтандырылған көлікті Сақтандырушыға беру үшін көлікті жол полициясында тіркеуден шығару қажет. Көлікті тіркеуден шығару шығындары сақтандырумен өтелмейді.

12.11. Сақтандыру төлемі жасалғаннан кейін Сақтандырушы Сақтандырушыдан зақымдалған қосалқы бөлшектерді талап етуге құқылы, олардың ауыстыру құны төлемді есептеу кезінде ескерілген болса.

Сақтандырушы бұл мүлікті беруден бас тартса, Сақтандырушы төлемнің сәйкес бөлігін қайтаруды талап ету құқығын сақтайды.

12.12. «Ұрлық» тәуекелі бойынша сақтандыру төлемі ұрланған немесе алынған күнгі көліктің нақты құны негізінде есептеледі, және Сақтандырушы өзінің көлігіне қатысты құқықтарынан бас тартады.

12.13. Сақтандырушы зиян сомасының 50%-ына дейін төлем жасауы мүмкін:

- егер көлік түнде күзетілетін тұрақта немесе құлыпталатын гаражда тұрмаған болса немесе сигнализация өшірілген болса, және бұл жағдай Сақтандырушының өтінішінде көрсетілген болса;
- егер көлікті басқаруға рұқсат етілген адам көліктің ішінде тіркеу куәлігін немесе кілттерін қалдырса.

12.14. Жол-көлік оқиғасы кезінде жүргізуші және/немесе жолаушылар үшін сақтандыру төлемі құзырлы органдар құжаттары негізінде есептеледі және келесі жағдайлар бойынша төленеді:

- Өлім – зардап шеккенге белгіленген сақтандыру сомасының 100%-ы. Алушы – Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінің 940-бабы 1-тармағына сәйкес тұлға. Бірнеше тұлға болса, төлем тең бөліктерге бөлінеді. Егер көрсетілген тұлғалар болмаса, төлем жасалмайды.

- Мүгедектік (тұрақты еңбек қабілетін жоғалту): I топ – сақтандыру сомасының 80%-ы, II топ – 65%, III топ – 50%.

- Уақытша еңбек қабілетін жоғалту: әр күн үшін сақтандыру сомасының 0,1%-ы, амбулаторлық және/немесе стационарлық емдеуге, бірақ 100 күннен аспайды.

12.15. Сақтандырушы толық немесе ішінара төлем жасаудан бас тарта алады, егер:

- Сақтандырушы зиянды азайту шараларын саналы түрде қолданбаған болса;
- Сақтандырушыға сақтандыру оқиғасы туралы хабарлама берілмеген немесе кешіктірілген болса. Хабарлау мерзімі сақтандыру төлемін жүзеге асыру мүмкіндігіне тікелей байланысты;
- Сақтандырушы (зиян шеккен) зиян келтірген тұлғаға талап қою құқығынан бас тартса немесе Сақтандырушыға құжаттарды беруден бас тартса. Егер төлем жасалған болса, Сақтандырушы оны толық немесе ішінара қайтаруды талап етуге құқылы.

12.16. Егер келтірілген зиян басқа тұлғалар арқылы толық немесе ішінара өтелсе, Сақтандырушы тек келісімшарт бойынша төленетін сома мен басқа тұлғалардан алынған өтем арасындағы айырмашылықты төлейді. Сақтандырушы бұл өтемдер туралы хабарландыруға міндетті.

13-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ КЕЛІСІМШАРТЫНЫҢ ҚҰҚЫҚТЫҚ ЖӘНЕ МЕРЗІМДЕН БҰРЫН ТОҚТАТЫЛУ ШАРТТАРЫ

13.1. «ЭЛИТ», «ПЕРСОНАЛЬНАЯ» сақтандыру келісімшартының әрекет ету мерзімі тараптар келісімімен анықталады.

13.2. Сақтандыру келісімшарты мерзімінен бұрын тоқтатылады:

13.2.1. толық сақтандыру сомасы көлемінде сақтандыру төлемдері жасалған жағдайда;

13.2.2. сақтандыру тәуекелі орын алу мүмкіндігі басқа себептермен тоқтатылғанда, сақтандыру оқиғасынан басқа;

13.2.3. Сақтандырушыны мәжбүрлі түрде тарату туралы сот шешімі заңды күшіне енгенде;

13.2.4. Сақтандырушыны ерікті түрде таратуға рұқсат беру туралы уәкілетті орган шешімі заңды күшіне енгенде;

13.2.5. кезекті сақтандыру жарнасын төлемеген жағдайда – төлеу мерзімі келген күні;

13.2.6. Қазақстан Республикасының заңнамасында және/немесе сақтандыру келісімшартында көрсетілген басқа жағдайларда.

13.3. Сақтандырушы «ЭЛИТ», «ПЕРСОНАЛЬНАЯ» сақтандыру келісімшартынан кез келген уақытта бас тарта алады.

Мерзімінен бұрын келісімшартты тоқтату туралы Сақтандырушы Сақтандырушыға жазбаша өтініш жолдап, жоспарланған тоқтату күнінен кемінде 30 күн бұрын хабарлауы тиіс.

Егер мерзімінен бұрын тоқтату 13.2.2–13.2.5 тармақтарында көрсетілген жағдайларға байланысты болса, келісімшарт сол жағдай туындаған сәттен бастап тоқтатылады.

13.4. «ЭЛИТ», «ПЕРСОНАЛЬНАЯ» сақтандыру келісімшартын мерзімінен бұрын тоқтатқанда Сақтандырушы:

- жасалған сақтандыру төлемдерін,
- шығындарды және сақтандыру премиясының 25%-ын ұстап қалуды жүзеге асырады, сонымен қатар сақтандыру премиясының белгілі бір бөлігін төмендегідей мөлшерде шегереді:

Келісімшарт күшіне енген сәттен мерзімінен бұрын тоқтатылғанға дейін өткен мерзім	15 күннен дейін	16 күннен 1 айға дейін	1 айдан 2 айға дейін	2 айдан 3 айға дейін	3 айдан 4 айға дейін	4 айдан 5 айға дейін	5 айдан 6 айға дейін	6 айдан 7 айға дейін	7 айдан 8 айға дейін	8 айдан 9 айға дейін	9 айдан 10 айға дейін	10 айдан 11 айға дейін	11-ден көп
Сақтандырушы ұстайтын сақтандыру премиясының мөлшері	15	20	30	40	50	60	70	75	80	85	90	95	100

(жылдық сақтандыру премиясының пайызымен)													
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

13.5. Егер «ЭЛИТ», «ПЕРСОНАЛЬНАЯ» сақтандыру келісімшарты Сақтандырушының бастамасы бойынша мерзімінен бұрын тоқтатылса, бұл Сақтандырушының Сақтандырушыдан сақтандыру шарттарын өзгертуге және/немесе тәуекелдің ұлғаюына сәйкес қосымша сақтандыру премиясын төлеуге бас тартуына байланысты болса, келісімшарт 13.4-бөлімде көрсетілген тәртіппен тоқтатылады.

14-БӨЛІМ. ҚОСЫМША ШАРТТАР

14.1. Сақтандыру төлемі жасалған жағдайда, Сақтандырушы Сақтандырушыға зиян келтірген тұлға(лар)ға (уәкілетті органдар арқылы) кері талап жасау құқығын жүзеге асыру үшін барлық қажетті құжаттарды тапсыруға міндетті.

14.2. Егер Зақтандырылған, Сақтандырушы немесе Пайда алушы Сақтандырушыға уәкілетті органдардан алынатын қажетті құжаттарды беруден бас тартса немесе суброгацияны жүзеге асыру талап етілетін болса, бұл сақтандыру төлемін талап еткен тұлғаның кінәсінен туындаған жағдайда, Сақтандырушы сақтандыру төлемін жасау міндетінен босатылады.

14.3. «ЭЛИТ», «ПЕРСОНАЛЬНАЯ» сақтандыру келісімшартының шарттарын өзгерту Сақтандырушы мен Сақтандырушының өзара келісімі бойынша жүзеге асырылады, бір тараптың өтініші екінші тарапқа жеткен күннен бастап бес банктік күн ішінде және қосымша келісімшартпен ресімделеді немесе арнайы шарттарда көрсетіледі.

14.4. Егер тараптардың бірі сақтандыру келісімшартына өзгерістер енгізуге келіспесе, бес күн ішінде келісімшарт бұрынғы шарттар бойынша әрекет ететіндігі немесе тоқтатылуы мәселесі шешіледі.

14.5. «ЭЛИТ», «ПЕРСОНАЛЬНАЯ» сақтандыру келісімшарты жоғалған жағдайда, Сақтандырушы Сақтандырушының жазбаша өтініші негізінде дубликат береді.

14.6. «ЭЛИТ», «ПЕРСОНАЛЬНАЯ» сақтандыру келісімшартының дубликатын рәсімдеуге байланысты Сақтандырушының іс жүргізу шығындары Сақтандырушы (Зақтандырылған) тарапынан өтеледі, оның мөлшері Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес есептелген 0,1 айлық есептік көрсеткішке тең болады, өтініш берілген күнгі мән бойынша.

14.7. Сақтандыру келісімшартын жасасқанда, Сақтандырушы мен Сақтандырушы осы Ереженің жеке ережелерін қолданбау және сақтандыру шарттарын қолданыстағы заңнама талаптарына сәйкес толықтыру туралы келісім жасай алады.

15-БӨЛІМ. ДАУЛАРДЫ ШЕШУ ТӘРТІБІ

15.1. «ЭЛИТ», «ПЕРСОНАЛЬНАЯ» сақтандыру келісімшарттары бойынша Сақтандырушы мен Сақтандырушы арасындағы даулар келіссөздер арқылы шешіледі, ал келісімге қол жеткізілмеген жағдайда – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен.